

Ghogheridze's memoirs can be considered as the definition of this genre. We think that fiction and memoirs play a crucial role in forming an event as Cultural Trauma. On the one hand, literature pieces shape an event as trauma, and on the other, they present an important tool for overcoming the trauma. Overcoming trauma is possible with constant analysis and not with repressions and concealment.

ნინო წერეთელი

ოპოზიცია „ჩემი- სხვა“: ნოსტალგია, მომონებები

(ეკა ქევანიშვილის ერთი ლექსის მაგალითზე)

უკვე მესამე ათწლეულია, რაც ქართულ-აფხაზური ურთიერთობები აქტუალური განხილვის თემაა პოლიტიკასა და ლიტერატურაში. აფხაზურ-ქართული კონფლიქტი, ბუნებრივია, ლიტერატურაში მთელი ტრაგიზმით აისახა. როგორც ქართველი მკვლევარი მ. მირესაშვილი აღნიშნავს, „ძალზე რთულია გასული საუკუნის 90-იანი წლებიდან დღემდე ქართველებსა და აფხაზებს შორის განვითარებული დრამატული მოვლენების ამსახველი ეთნიკური და კულტურული სტერეოტიპებისა თუ ფობიების სრულად წარმოჩენა; ხაზგასმით აღვნიშნავთ, რომ ქართველი მწერლები ერთსულოვანნი არიან ერთ საკითხში – კონფლიქტში ჩართული ორივე მხარისთვის ეს ომი იყო სულიერების მარცხი; შესაბამისად, ქართველ მწერალთა მთავარ გზავნილს მკითხველისთვის წარმოადგენს ის აზრი, რომ აფხაზეთის ომს გამართლება არა აქვს; მასში გამარჯვებული არავინაა“. საქართველოს ოკუპაციის პრობლემა ისევე გადაუჭრელ პრობლემად რჩება ქვეყნისთვის. ყველაზე მწვავე დევნილთა ბედი და მდგომარეობა კვლავ უმძიმესია.

ახალგაზრდა ქართველი მწერლები და პოეტები, ომში წასული მამების შვილები, ან ისინი, ვინც პოსტსაბჭოთა ეპოქის დასაწყისში პატარები ან ძალიან ახალგაზრდები იყვნენ, გვერდს ვერ უვლიან ომის და დევნილობის თემას საკუთარ სამშობლოში. მათ შემოქმედებაში ომის საშინელების, საკუთარი მიწის დაკარგვის, საზღვრის აქეთ ცხოვრების გაუნელებელი ტკივილი ჩანს. ახალგაზრდა ქართველი პოეტის, ეკა ქევანიშვილის ლექსი – „მოგონებები ეშვას ქუჩა 33“, აფხაზეთის ომის ტრაგიკული მოვლენების გამოძახილია. მკითხველიც ამ ტრაგიზმის თანამონაწილე ხდება და

პოეტთან ერთად „დასტირის იმ მომავალს ,რომელიც ვერ გადაარჩინა“. ქალაქის დაბომბვის შემდეგ სახლი აღარ არსებობს. საკუთარ სამშობლოში ადამიანები ლტოლვილებად იქცნენ; დაიკარგა შენი,საკუთარი, მაგრამ წარმოსახვაში ეს პირობითია:

....,რადგან ჩვენი აჩრდილები,
განსაკუთრებით ზამთრობით, ყინვიან საღამოებში, საკუთარი ოთახის ძებნაში

დაიწყებენ კიბეებზე ასვლა-ჩამოსვლას,სხვისი ოთახების შეღებას.

ნუ გეშინიათ

ჩვენ ჩვენსას ვეძებთ.

...ამ გადამწვარ ტყეს,

ამ წართმეულ სოფელს,

უკან დახეულ ზღვას

ვდარაჯობთ ანკესით

ჩვენამდე რომ მოგვათრევინა

...იქნებ თევზებმა გაგვიხსენოს და გამოცურონ“.

სევდა და ნოსტალგია უკავშირდება სახლს, რომელიც დარჩა მისამართზე – სოხუმი, ეშბას ქუჩა 33. ეს შეუცვლელი მისამართი მანძილს, მონატრებას და ლოდინს აერთიანებს. ავტორის ემოცია სრულიად გასაგებია. საზღვრის იქით დარჩენილია შენი სახლი, მოგონებები – სევდიანი თუ სიხარულით სავსე. დადგენილმა საზღვარმა სრულიად შეცვალა ადამიანების ცხოვრება, რადგან შეუძლებელია „ ჩემი-სხვისის“ გააზრება.

Nino Tsereteli

THE OPPOSITION “MINE- THE OTHER’S”: NOSTALGIA, MEMORIES

(on the example of the one poem by Eka Kevanishvili)

The Georgian-Abkhazian relations have become an urgent topic of discussion in politics and literature during the last three decades. The Abkhazian-Georgian conflict was naturally reflected in the literature of the end of the 20th century. According to Georgian scholar M. Miresashvili: “It’s very difficult to fully present the ethnic and cultural phobias or stereotypes depicting dramatic events of Georgian-Abkhazian re-

lations which took place from the 1990s till today. It's worth mentioning, that the Georgian writers are unanimous in one question – for both parties of the conflict this war was a failure of spirituality. Therefore, the Georgian writers' major message to a reader implies the fact, that the Abkhazian War cannot be justified. No one is its winner. "The young Georgian writers and poets, the children (whose fathers went to the war) or those, who were little or very young at the beginning of the post-soviet epoch cannot avoid the topics of war. Their works depict inextinguishable pain related to the loss of motherland and life beyond the border. The poem "Memories of Eshba street 33" by young Georgian poet Eka Kevanishvili is a reflection of the tragic events of the Abkhazian War. A reader becomes a co-participant of this tragedy and "cries over the future, which was not saved". There are no houses after bombing the city. The people became refugees in their motherland. "Your" and "own" were lost in the native country. Hence, it became conditional in a poet's imagination:

... "Because our shades,
especially, in winter, in the frosty evenings, will start going up and down the stairs, opening others' rooms to search for their room.

Don't be afraid, we are looking for ours.

... We guard this fired forest,
this bereaved village and
back shifted sea via a fishing-rod
to drag them towards us

... Perhaps, the fish remember us and swim to us."

The sorrow and nostalgia about Abkhazia and her house on Eshba str. 33 are always in the poet's mind. This unchangeable address unites the distance, missing and waiting. The author's emotion is quite understandable. Her house and sad or joyful memories are left beyond the border. The given border fully changed the life of people, because the comprehension of "mine- the other's" is intolerable.